(मराठी रूपांतर)

(२ तास) (एकूण गुण : ६०)

सूचना : (१) **सर्व** प्रश्न सोडविणे **अनिवार्य** आहे.
(२) **सर्व** प्रश्नांना समान **गुण** आहेत.

१. ब्रिटिश राजवटीच्या स्थापनेच्यावेळी असलेल्या भारताच्या राजकीय परिस्थितीचे परीक्षण करा.

किंवा

१. अठराव्या शतकातील भारताच्या आर्थिक परिस्थितीचे वर्णन करा.

२. वसाहतकालीन भारतातील प्रशासनावर सविस्तर टीप लिहा.

किंवा

२. भारतातील आधुनिक शिक्षण पध्द्तीच्या विकासाचा आढावा घ्या.

३. शेतीच्या व्यापारीकरणाच्या परिणामांची चर्चा करा.

किंवा

३. आर्थिक नि:सारण सिध्द्ांताचे उद्गाते म्हणून दादाभाई नौरोजींच्या योगदानाचे मुल्यमापन करा .

४. भारतातील सामाजिक बदलामधील मुद्रण कलेच्या प्रभावाचे परीक्षण करा.

किंवा

४. विसाव्या शतकाच्या पूर्वार्धातील धार्मिक अस्मितेच्या वाढीच्या कारणांचे विश्लेषण करा.

———————

9F85E57755816F14DC7954CBB5CF99E8

(2 Hours) Total Marks : 60

N. B. : (1) **All** Questions are **Compulsory**.

(2) **All** Questions carry **equal Marks**.

1. Examine the political condition of India on the eve of British conquest.

OR

1. Describe the economical condition of India in the eighteenth century.

2. Write a detailed note on administration of during colonial period.

OR

2. Trace the progress of Indian modern education system.

3. Discuss the effects of commercialization of agriculture.

OR

3. Evaluate the contribution of Dadabhai Naoroji as exponent of Drain theory.

4. Examine the implications of printing on the social transformation of India.

OR

4. Analysis the causes of growth of religious identities in first half of the twentieth century

---

9F85E57755816F14DC7954CBB5CF99E8

(मराठी रुपांतर)

वेळ –२ तास एकूण गुण-६०

सूचना – १) सर्व प्रश्न **अनिवार्य** आहेत.

२) सर्व प्रश्नांना **समान** गुण आहेत.

१. सल्तनत आणि मुघल साम्राज्याच्या विशेष संदर्भात राजपदाच्या स्वरूपाचा आढावा घ्या.

किंवा

मनसबदारी आणि वतन पद्धतीच्या स्वरूपाचा मागोवा घ्या.

२. तुमच्या अभ्यासक्रमाच्या कालखंडातील वर्ग आणि जात व्यवस्थेचे स्वरूप स्पष्ट करा.

किंवा

मध्ययुगीन भारतातील शिक्षण व्यवस्थेवर विस्तृत टीप लिहा.

३. मध्ययुगीन भारतातील भक्ती चळवळीचे स्वरूप,प्रसार आणि महत्त्व अधोरेखीत करा.

किंवा

अकबराच्या दिन-ए-इलाहीवर निबंध लिहा.

४. सल्तनत आणि मुघल काळातील महसूल व्यवस्थेतील विविध प्रयोगाची माहिती द्या.

किंवा

मध्ययुगीन भारतातील शहरीकरणाची प्रक्रिया आणि त्याच्या परिणामाचे मुल्यांकन करा.

.....

4B678D8F74E0DDBA0CE90F29C2A549D1

Sem - I

Time- **2 Hours** **Total Marks**: 60

N.B.: 1.**All** questions are **compulsory**
2. All questions carry **equal** marks.

Q1 Review the nature of kingship with special reference to Sultanate and Mughal Empire.

OR

Trace the nature of Mansabdari and Watan system.

Q2 Explain the nature of class and caste system in the period of your study.

OR

Write a detailed note on the education system in medieval India.

Q3 Outline the nature, spread and importance of Bhakti movement in medieval India.

OR

Write an essay on Akbar's *Din-i-Ilahi*

Q4 Give an account of the various experiments in revenue administration of Sultanate and Mughal period.

OR

Assess the process of urbanisation and its impact on medieval India.

.....

4B678D8F74E0DDBA0CE90F29C2A549D1

2 hours 60 marks

(1) Attempt all questions
(2) All questions carry equal marks

1. a) Assess the Paleolithic Society in India with special reference to Neolithic Society.

OR

b) Write an assay on Varnashramadharma Vyavastha in early India.

2. a) Evaluate the process of State formation in Early India.

OR

b) Give information about the theoretical ideas pertaining to Indian Feudalism as presenting by various historians.

3. Describe the main feature of Rig Vedic religion

OR

b) Explain how worldview of early Buddism and Jainism challenged the orthodox Vedic worldview.

4. a) Write a detailed note on rise of Urbanization in Early India.

OR

b) Examine the main trade route of Roman trade in Ancient India.

मराठी रुपांतर

(२ तास) **[एकूण गुण ६०]**

सूचना: (१) सर्व प्रश्नांना **समान** गुण आहेत.
(२) सर्व प्रश्न सोडवणे **आवश्यक** आहे.

१. अ) नवाश्मयुगाच्या विशेष संदर्भाने भारतातील अश्मयुगीन समाजाचे मूल्यमापन करा.

किंवा

ब) प्राचीन भारतातील वर्णाश्रमधर्म व्यवस्थेवर निबंध लिहा.

२. अ) प्राचीन भारतातील राज्याच्या निर्मिती प्रक्रियेचे मूल्यमापन करा.

किंवा

ब) वेगवेगळ्या इतिहासकारांनी भारतीय सामंतशाहीबद्दल मांडलेल्य सैद्धांतिक प्रमेयाची माहिती द्या

३. अ) ऋग्वेदिक धर्माची मुख्य वैशिष्ट्य सांगा.

किंवा

ब) कशा प्रकारे बौधधर्ममताने आणि जैनधर्ममताने सनातनी वैदिक जीवनदृष्टीला आव्हान दिले ते विषद करा.

४. अ) प्राचीन भारतातील शहरीकरणाच्या (नागरीकरण) निर्मितीवर विस्तृत टीप लिहा.

किंवा

ब) प्राचीन भारतातील रोमन व्यापाराच्या मुख्य मार्गांचे परीक्षण करा.

****

D6358A02F4D091DC1D6A2FF44DCDE1B8

[वेळ: 2 तास] [गुण:६०]

मराठी रुपांतर

Please check whether you have got the right question paper.

सूचना: 1. सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.

2. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

प्र. १ अ) इतिहासाच्या विविध व्याख्या सांगून त्याची व्याप्ती स्पष्ट करा.

किंवा

ब) इतिहासाच्या महत्वाचे परीक्षण करा.

प्र. २ अ) इतिहासाच्या साधन संग्रह (Data collection) करण्याच्या पद्धतीचे मूल्यमापन करा.

किंवा

ब) इतिहासाच्या संदर्भ साधनाचे वर्गीकरण आणि संघटन या विषयी लिहा.

प्र. ३ अ) साधनांच्या सत्यतेचा मुल्यांकन करा.

किंवा

ब) इतिहासलेखनामधील कारणमीमांसा कशी उपयोगी आहे ते सांगा.

प्र. ४ अ) इतिहास संशोधनामधील संदर्भसाधने आणि तांत्रिकी साह्याचा उपयोग कशाप्रकारे करतात ते सांगा.

किंवा

ब) इतिहासातील संख्यात्मक पद्धतीवर चर्चा करा.

****

F3028E6590CFB6C7ECE525AA0A5FB76D

Sem - I M.A.(I)(P1)

Paper / Subject Code: 73413 / History : Research Methods in History.

[Time: 2 Hours] [Marks:60]

Please check whether you have got the right question paper.

N.B: 1. Attempt all questions.

2. All questions carry equal marks.

Q. 1 a) Explain various definitions of History with their scope.

OR

b) Examine the importance of History.

Q. 2 a) Evaluate the methods of data collection in history.

OR

b) State the classification and organization of sources of History.

Q. 3 a) Assess the authenticity of sources.

OR

b) Show how causation help us in History Writing.

Q. 4 a) Write how Bibliography and Technical aids are utilized in Historical Research.

OR

b) Discuss the use of Quantitative methods in History.

****

F3028E6590CFB6C7ECE525AA0A5FB76D